

გაზეთი ლის:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12.	10 —	6 .	6 —
11.	9 50	5 .	5 50
10.	8 75	4 .	4 75
9.	8 —	3 .	3 50
8.	7 25	2 .	2 75
7.	6 50	1 .	1 50
ცალკე ნომერი ერთი შაუტი.			

ოპერი

საბოლოოტივი და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1886 წელიწადი

ვაზეთი „ივერია“ 1 მაის
სიღამ წლის დამლევამ-
ლე ლის 7 მა. 25 კა.

მართული თავატი
ხაშაბათის 6 მაის

იმის სახსენებლად, რომ გოგო-
ლის გომების რევიზორის წელს
ორმოც-ზა-ათი წელიწადი შეუ-
სრულდა, ქართული დრამატიუ-
ლი საზოგადოება გაჭირდა წარ-
მოლენას. ითამაშებენ:

„ივერიაშის“

მე-2 და მე-3 მოქმედებასა. მონა-
წილების მიიღებენ: ქ.ქ. საფ. აბა-
შიძეს, მძინაროვისა და გ.ბ. აბა-
შიძე, გურია, ალექ. მესრივი, მო-
ხევე, საბული, მძინაროვი, ცაგ-
რელი და სრვანი.

წარმოლენის წინად მართვე-
ლობის წევრი ბ-ნი ავალიშვილი
გოგოლის სურათის წინ წაიკით-
ხავს, გოგოლის თხზულების მნი-
შველისაზე, და თ. აკაკი წერ-
თელი წაიკითხავს თავის საკუთარი
ლექსს გოგოლის სახსოვრად.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8½ საათზე.

ფერეტონი

ძველ—მემორას.

გიგარდი, აღარ გიგარდარ...
ქეუ სარ ქენის გულისა!..
გერგან დასედებს ქანისა
სხის გრძნოს—სიუკარულისა!

როგორც გენერა, გაქობაც
იმ გრძნობას უცნაურია:
და ერთი უნდა ბუნება
და სეალ მეორე სუურია.

არ მიგირს შენი გულის ცელაც,
ქლი სარ... ჭრელი შექლა:...
უკავლის გულის უნდებე
გადაზინდები

მაგრამ შექლის ერთობენ:

გადაზინდები ნებნელა:

მაგრამ შექლის ერთობენ:

დემერთმა გაშოროს! მაგრამ თუ
შენ შენ გულის მაგალითი,

მაშინ, გთხოვ, მამიგანებდე,
შენ განაწილების...

შვილის, 2 მაის

უმეცრება — აი უმთავრესი სენი,
რომელიც ჩვენ ქალ-რბილში
გაგვჯდომა, შეუბრალებლად ჭერ-
ნის სცოცხლეს... ეს არავის-
თვის საიდუმლო არ არის: თვითონ
ცხოვრება ხმა-მაღლავ ზალადებს.
ჩვენს ცხოვრებაში ისე ფეხს ვინ
გადასდგამ, რომ უმეცრების კვალის
ზე არ წააწყდეთ, რომ უმეცრების
მშარე ნაუთება თავისი გემო არ გაგ-
ლებინოთ... გადაგოხეთ უკრალ-
დებით გაზეთებში ჩვენის ქვერის
სხვა-და-სხვა მხარედამ მოწერილი
ამბები და ჭახავთ...

ჩვენი ხალხი უმთავრესად მიწის
მუშაობას მისდევს. წლილი-წლო
ბით მიწას ჩაჰურებს, ატრიალებს,
ჭერავს, სტესავს; ვაზის უვლის, ბოს-
ტრეული მოჭეავს; წელებზე დე-
ფეხს იღვამს, თავს მაღლა არ
იღებს, ჯაფას არ ერიდება, ძალ-
დონებს არა ჭიროვას, ოლონდ
წლის საზღვა მოიპოვს. მაგრამ
აი წელს სეტრამ გაუნალეურა
წლის ნალვაშე საზღვა, მერმის
გალიამ ხელ-ცარიელზე დასო, მე-
სამე წელს კიდევ სხვა დათის რის-
სვა დაატევდა თავია. წლის ნაწვა-
ნალაგი ხელიდამ გამოეცალა...
რა ქანა? ცოლნა მას არა აქვს,
ვერც თავის საკუთარს ძალ-ღინებ-
ლანლობისა, ვერც სხვას მინდობისა.
ვერც ცალკე ღინებით გასძღვოლია...
სად არის განათლებული, მეცნი-

რებით შეიარაღებული გაცი, რომ
მისოვის გული შესტევალებს და
წარმატებაში გადასახად?

ხალხის მოსავლია მისი სიმდიდ-
რე, ერთად ერთი წერო. მოსავა-
ლია მისი ფული, მოსავლით უნ-
და გაუძლევს შევალ ხარჯს და
გარდასახადსა. მოსავალი უნდა გა-
დებორი ამ გვარი ნაუთების უმეცრე-
ბისა — ვრცლად არის მოვენი-
ალებ-მიცემობისა არა ესმის რა,
უკარიში გარგაზ ვერ გაუგა, სად
რასა აქვს გასავალი, არ იცის,...
ეს ერთი უმეცრების ნაშოთი!

სიღარიბე, რიგინის სახლების
უქონლობა, ცუდი სასმელ-საჭმე-
ლი, უსუფთაბა, სიბინძურე და
სხვა ამ გვარი ჯანმთელობის წი-
ნააღმდეგი გარემოება ვრცელებს
სალეში და ხელს უწევის ათას
გვარ ავად-მუოვთაბას, სწეულებას და
გვეძლებლობა მას ბეღნიერებას
და შეძლებას ვერ შესტენს, რომ
მხოლოდ ურთიერთობრივი თან-
ხმობა, შეწვნა ჭაბავს ნამდვილ
ბეგნერებას და სიმდიდრეს, რო
გორც მოელის ხალხისას, ისე
კერძო გაცისას.

ბეგნის ჯერ პირველ დაწე-
ბითის განათლების ნიშან-წუა-
ლიც არ მოცეცებია. ხალხმა უმე-
ცრების ნაწილად ცარიელი წერა-კი-
თხვეც არ იცის. წიგნების კითხვა
ჩვენში სრულიად არ არის გავრ-
ბას, მკითხვებს ხშირად უფრო
მეტი ვნება მოაქვთ ხალხისთვის,
მაგრამ მარცვა გაიგოს, თუ სხვის გარგა

მოელოდით, გაქმნით, გადიდებლით
და ენატრობლით შენს დანახვასა, შენ-
თან ლაპარაკას, შენთან ლხინსა, შენ-
თან ჭირის. ეხლა კი, როდესაც ბუ-

ნებამ მოგაქლო და ურიოოდ წაგრ-
ობის მოგაქლობისა, მშენიერე-
ბისა, უწელოდ მოგაშირდით და
იშვიათად-და მეობრულის ენთა მო-
დიებით და გოხოვთ შეევერიოთ
ლეითი მშიობელსა გეპატიოს შეცუ-
დებანი ჩვენი. დაშიორდებით რა, ეს-
წრაფით მშენიერ და გშირი მარია-
თან და ვეველტბით მოცეცეს გულის
ლხინი და მისცეს დავიწებასა ათან
მცნებანი უფლისანი.

აბა, კატოჯან, ნახე როგორ შეი-
ცვლებიან მღლადებელი კეთილის
საქმისა, თუ ბედის წერამ დაგიბრუნა
ცელი მშენიერება! დაგიწებენ ხე-
ლის ლოკასა და გერიებან: «აბა,
სიცოცხლეო, მოგვეც სინათლე
ცხოვრებისა», გძულვარი, მძელს;
სძულხარი, გძულს, გძულს, გძულს...

გარებით, კატოჯან! ნუ მტანჯავ გე-
ნაცა. აბა რისთების მირჩევა, რომ სი-
ცოცხლის თეალით ეუცირირ არა
მანს? რისთების მთხოვა, რომ შეც-
ვარების გატარება უნგაროლ?

კატო, კატო გან! ნუ მტანჯავ გე-
ნაცა. აბა რისთების მირჩევა, რომ სი-
ცოცხლის თეალით ეუცირირ არა
მანს? რისთების მთხოვა, რომ შეც-
ვარების გატარება უნგაროლ?

კატო, კატო გან! ნუ მტანჯავ გე-
ნაცა. აბა რისთების მირჩევა, რომ სი-
ცოცხლის თეალით ეუცირირ არა
მანს? რისთების მთხოვა, რომ შეც-
ვარების გატარება უნგაროლ?

კატო, კატო გან! ნუ მტანჯავ გე-
ნაცა. აბა რისთების მირჩევა, რომ სი-
ცოცხლის თეალით ეუცირირ არა
მანს? რისთების მთხოვა, რომ შეც-
ვარების გატარება უნგაროლ?

კატო, კატო გან! ნუ მტანჯავ გე-
ნაცა. აბა რისთების მირჩევა, რომ სი-
ცოცხლის თეალით ეუცირირ არა
მანს? რისთების მთხოვა, რომ შეც-
ვარების გატარება უნგაროლ?

კატო, კატო გან! ნუ მტანჯავ გე-
ნაცა. აბა რისთების მირჩევა, რომ სი-
ცოცხლის თეალით ეუცირირ არა
მანს? რისთების მთხოვა, რომ შეც-
ვარების გატარება უნგაროლ?

ვიდრე სარგებლობა. განა ხალხს
სიცოცხლე მოსაგებია, განა სიკა-
დილი იამება? მაშ რატომ მეც-
ნიერებას არ მიჰმართავს, რატომ
თავის ერთს უქირებას საუნ-
და გადასახად?

ხალხს მოსავლი მისი სიმდიდ-
რე, ერთად ერთი წერო. მოსავა-
ლია მისი ფული, მოსავლით უნ-
და გაუძლევს შევალ ხარჯს და
გარდასახადსა. მოსავალი უნდა გა-
დებორი ამ გვარი ნაუთების უმეცრე-
ბისა — ვრცლად არის მოვენი-
ალებ-მიცემობისა არა ესმის რა,
უკარიში გარგაზ ვერ გაუგა, სად

რამდენიმდე ურთიერთობრივი თან-
ხმობა, შეწვნა ჭაბავს ნამდვილ
ბეგნერებას და სიმდიდრეს, რო
გორც მოელის ხალხისას, ისე
გერძო გაცისას. განათლების წარ-
ხმობის შეძლება შეძლება არ იცის,
მოსავლის შეძლება არ იცის, მო-
სავლის შეძლება არ იცი

ემიტორები: შავი-ქვის მრეწველებზე არა აქეს გაელნა ამდენ უკრანალ-გაზეთებს და მათს ქაღებას. რა არის ამის მიზეზი? ნუ თუ იმდენად ყურმოცურული არიან, რომ ამ სათა-კილო მდგომარეობიდამ გამოსვლა ეყლარ მოუხერხდით!... განა ვაჭრობა მოტყუფაზედ, წარომეც-წარო-თმევაზედ და ტალიბაზედ არის დამ-ყარებული?

ბევრი მაგალითებია, რომელიც ცხადად გვიმტკიცებს, თუ რა ხალხის ხელშია შავი-ქვის საქმე და რას უნდა მოველოდეო, თუ დროზედ არ მოისპო ყველა ის უწესობა, რომლის ბუდედ შარაპინის მხრია უექმილა. ჩემდა სამწევაროდ, ახლა ზოგიერთი მიზეზები ნებას არ მაძლევენ გამოვაზარეო «მაგალითები», რომელიც აშკარად დავიმტკიცებდათ ზემოთ ნათებაშის სიმართლეს.

უწესოდ და ურიგოდ საქმის წარმოება მარტო ზოგიერთ მრეწველს რომ ეტყობოდეს, ამზედ ხმის ამოდებაც-კი არ პირობა, მაგრამ სამწევარო ის არის, რომ მრეწველთა შარის მხოლოდ რამდენიმეა რიგიანად და წესირად მშრომელი. ამ უწესობს და ურიგობს შეადგენენ შავი-ქვის მიმომზიდველი: გლეხინი თუ აზიურით. ძნელია კატა დაჩრდებული ქედი სთებას, რომელმა რომელზე იქმნია გაელნა. შემდეგით არ აძლევენ. როგორც ზემოთ მოვანილიდვენ ხედათ, ივანე კარგდ იცის, რომ თუ ერთის ცხენით აზუ ურმით ჩამოიტანა გამოტანებული ქედის ნაცევარი, მიმღები ქვას მანც ერთ ურმად ანუ ერთ ცხენის საპალნედ მიღებს. იქ, საიდანაც ქა იგზანება, მეურმეს ან ჩალვადარს ქვას წონით არ აძლევენ. როგორც უწესობის მასწავლებელი მრეწველია და უწესობს და ურიგობს შეადგენენ შარის მარტო აზიურით მიმომზიდველი, ამზედ ხმის ამათი საქმე არ არის.

რაც აქამდის ესთევით, ეს შეეხმოდა მხოლოდ შავი-ქვის მაღნებილება გამოტანებას, მიღებას, გაყიდვას და გაგზავნას. შავი-ქვის მრეწველობის სურათი საეს არ იქნებოდა, ამით რომ დაგვებოლოებინა ჩვენი შენიშვნები. რიჩოლე სიტყვა თვით მუშაობაზედ უნდა მოგახსნოთ.

შავი-ქვის მაღნები მუშაობა ისე ძნელი არ არის, როგორც ქა-ნაბ-შირის, სპილენძის, ტყვია-ვერცხლის მაღნებში მუშაობა. ეს უნდა იყოს მიზეზი, რომ ყველა გაკოტრებული მელუჩე ან ხარაზი მუშაობაში მუშაობა. ივანე გამოვატანე 1 ურემი (ანუ

დომში ატარებდა ზაფხულს და ხშირად დაღიოდა წიგნის-მაღაზის პატრონთან, მწერალ გოდვითან. აქ შეიყვარა მის 16 წლის ქალი და ისე გადარია, რომ ქალმა ჩუმად დასტოა მშობელთ სახლი და გაიქცა ინგლისიდვან თვის საყვარელ კაცთან ერთად.

შელლის ნიჭის თავიანის-მცემელი

ამართლებენ ამ შემთხვევაში პოეტს

და ამბობენ, რომ ეს საკურილი სი-

კურულით აისწნება, მაგრამ თეთი

საქმე-კი სხებას. შელლიმ ილოდა,

როგორც ამას საყვარელს ქალი ჰყავდა

და, როგორც კლერის სახელს ატა-

რებდა და შემდეგ ბარონის საყვა-

რელი იყო. აი ეს ქალი, მარი გოდ-

ვინ და პოეტი უეხით დამოგზაუ-

რობდნენ საფრანგეთში, ერთი კეირა-

დაცევეს შეეცარიაში და ექსის კეი-

რის შემდეგ ისე სამობლოში და-

ბრუნდნენ. დაბრუნების შემდეგ შე-

ლლიმ სტადა დახლოებოდა თვის

ცოლს და მართლაც დაუხლოედა.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პოეტს მოკვედა პაპა და

ჰერცოგის ნორჩოლების დახმარებით

მამასთან შექრა პირობა, რომლის

ძალითაც პოეტი გოდვით გამოი-

დობდნენ მაშინ შეინარჩუნები.

1815 წ. პო

